

Bártfai Barnabás

Számítógéphasználat kezdőknek

BBS-INFO, 2016.

© Bártfai Barnabás, 2016.

Jelen könyv a szerző *Hogyan kezdjem?* c. könyvének Windows 10 és Office 2016 rendszerekre átdolgozott és kibővített változata.

Minden jog fenntartva! A könyv vagy annak oldalainak másolása, sokszorosítása csak a szerző írásbeli hozzájárulásával történhet.

A betűtípus elnevezések, a CorelDraw, a dBase, a HP, a LaserJet, a DeskJet, az IBM, az XT, az AT, a PS/2, az Epson, a PostScript, a WordPerfect, a Wordstar, az Intel, az MS-DOS, a Microsoft, a Windows, a Windows logo, az Office, az Excel, a Word és a PowerPoint bejegyzett védjegyek.
A Microsoft Szoftver Információ telefonszáma: (06-1) 267-46-36

A könyv nagyobb mennyiségben megrendelhető a kiadónál:
BBS-INFO Kft. 1630 Bp. Pf. 21. Tel.: 407-17-07

A könyv megírásakor a szerző és a kiadó a lehető legnagyobb gondossággal járt el. Ennek ellenére a könyvben előfordulhatnak hibák. Az ezen hibákból eredő esetleges károkért sem a szerző sem a kiadó semmiféle felelősséggel nem tartozik, de a kiadó szívesen fogadja, ha ezen hibákra felhívják figyelmét.

Papírkönyv ISBN 978-615-5477-42-3

E-book ISBN 978-615-5477-43-0

Kiadási év: 2016.

Kiadja a BBS-INFO Kft.

1630 Budapest, Pf. 21.

Felelős kiadó: a BBS-INFO Kft. ügyvezetője

Nyomdai munkák: Biró Family Nyomda

Felelős vezető: Biró Krisztián ügyvezető igazgató

Tartalomjegyzék

Előszó.....	9
1. Alapismeretek.....	10
1.1. Egy kis történeti áttekintés	10
1.2. Informatikai alapfogalmak	11
1.2.1. Az információ fogalma és mérése.....	11
1.3. Az adatok tárolása.....	14
1.3.1. A memória	14
1.3.2. Az adattárolás és feldolgozás.....	15
1.3.3. A háttértárolók	16
1.4. A számítógép.....	19
1.5. Az alapgép	21
1.6. Perifériák	22
1.6.1. Monitor.....	22
1.6.2. Billentyűzet	23
1.6.3. Egér (mouse).....	24
1.6.4. Botkormány (joystick), game-pad, kormány	24
1.6.5. Nyomtató (printer).....	25
1.6.6. Scanner	26
1.6.7. Digitális fényképező.....	27
1.6.8. Kamera	28
1.6.9. Egyéb eszközök	28
1.7. Számítógépek jellemzése	30
1.7.1. Bővítési lehetőségek	31
1.7.2. Számítógéptípusok.....	31
1.7.3. Terminálok.....	32
1.7.4. Számítógépgenerációk.....	33
1.8. Az operációs rendszer	33
1.9. Háttértárolók azonosítása	34
1.10. A mappastruktúra (fa- vagy könyvtárstruktúra).....	35
1.11. Állományok azonosítása, a katalógus	38
1.11.1. A Windows által használt fájlok.....	40
1.12. Az elérési út	42
1.13. Jokerkarakterek.....	43
1.14. Fájlrendszerek	44
1.15. Gépkezelés	44
1.16. A számítógép üzembe helyezése.....	45
1.16.1. A csatlakozók.....	45
1.17. Be- és kikapcsolás	47
1.18. A számítógép bejelentkezése	48
1.19. A kurzor	49
1.19.1. Szöveghuror.....	49

1.19.2. Egérkurzor	49
1.19.3. Várakozási kurzor	49
1.20. A billentyűzet	49
1.20.1. A billentyűk használata	50
1.21. Nyomógombok	55
1.22. Az egér kezelése.....	56
1.22.1. Kattintás	56
1.22.2. Kattintás a jobb egérgombbal.....	56
1.22.3. Dupla kattintás	56
1.22.4. Húzás (vonszolás, meszelés).....	56
1.22.5. Rázás.....	57
1.22.6. Szélre húzás	57
1.22.7. Tárca használata	57
1.23. Az érintőképernyő kezelése	57
1.24. Digitális monitorok kezelése	58
1.25. A nyomtató használata.....	59
1.25.1. A nyomtató billentyűi.....	60
1.26. A lemezek, memóriakártyák alkalmazása.....	62
1.26.1. Meghajtóba helyezés	62
1.26.2. Formázás, lemezélőkészítés	62
1.26.3. Írásvédelem.....	62
1.27. Programok indítása.....	62
1.28. A Szoftverek	63
1.28.1. Szoftvercsomagok	65
1.28.2. Szoftverek telepítése	65
1.29. Ellenőrző kérdések.....	66
2. Windows.....	68
2.1. Alapvető tudnivalók.....	68
2.1.1. Honnan kapta nevét a Windows?	68
2.1.2. A Windows, mint grafikus operációs rendszer.....	68
2.1.3. Verziók	69
2.1.4. Változatok, lehetőségek	69
2.1.5. A Windows előnyei és hátrányai.....	70
2.2. Telepítés	72
2.3. A Windows használata.....	73
2.3.1. Bekapcsolás.....	73
2.3.2. Rendszerbetöltés.....	73
2.3.3. Bejelentkezés.....	74
2.3.4. A gép kikapcsolása.....	75
2.3.5. Újraindítás.....	75
2.3.6. Alvó állapot.....	75
2.3.7. Hibernálás	76
2.3.8. Zárolás	76
2.3.9. Kijelentkezés	76
2.3.10. Felhasználóváltás	76
2.3.11. A windows 10 üzemmódjai.....	77
2.3.12. A képernyő részei.....	77
2.3.13. Alkalmazások (programok) indítása.....	78
2.3.14. Alkalmazások bezárása	79
2.3.15. Párhuzamos programfuttatás	79
2.3.16. Újraindítás, rendellenességek kezelése	82
2.3.17. Start menü és kezdőképernyő.....	82
2.3.18. Az asztal használata.....	86
2.3.19. A tálca használata.....	87
2.3.20. Az ablakok	90
2.3.21. Alkalmazások kezelése táblagép módban.....	93

2.3.22. A menük, szalagok.....	94
2.3.23. Ablakműveletek.....	95
2.3.24. Párbeszédablakok használata.....	97
2.3.25. Fülek használata.....	99
2.3.26. Ikonok kezelése.....	100
2.3.27. Windows mappák.....	102
2.3.28. Megjelenési lehetőségek.....	106
2.3.29. Keresés.....	108
2.3.30. Adatok átvitele alkalmazások között.....	110
2.3.31. Jogosultsághoz kötött tevékenységek.....	111
2.3.32. Funkciók billentyűzetről történő előhívása.....	111
2.3.33. A Windows aktiválása.....	113
2.3.34. Súgó, segítségkérés.....	113
2.3.35. Automatikus lejátszás.....	113
2.3.36. Csatlakozás bluetooth eszközökhöz.....	114
2.4. Nyomtatás Windows-ban.....	115
2.4.1. A nyomtatási sor.....	115
2.4.2. Nyomtatók listája és az alapnyomtató.....	116
2.4.3. Nyomtatás tulajdonságainak megváltoztatása.....	116
2.4.4. Nyomtatás fájlba.....	118
2.4.5. A képanyomtatás varázsló.....	118
2.5. A Windows hálózatos használata.....	120
2.6. Állománykezelés Windows intézővel (Explorer).....	121
2.6.1. A Fájlkezelő - Explorer.....	121
2.6.2. Állományok kijelölése.....	122
2.6.3. Mappa, meghajtó, számítógép váltása.....	123
2.6.4. Állományok indítása.....	123
2.6.5. Állományok, mappák áthelyezése.....	124
2.6.6. Állományok másolása.....	124
2.6.7. Állományok és mappák törlése.....	125
2.6.8. Állományok és mappák átnevezése.....	125
2.6.9. Új mappa létrehozása.....	126
2.6.10. Parancsikon létrehozása.....	126
2.6.11. Új dokumentum létrehozása.....	126
2.6.12. Állományok jellemzői.....	126
2.6.13. Állományok nyomtatása.....	127
2.6.14. Virtuális könyvtárak.....	127
2.6.15. Virtuális meghajtók.....	128
2.6.16. Háttértárak nevének megváltoztatása.....	128
2.6.17. Formázás.....	129
2.6.18. Gyorselérési mappák.....	129
2.6.19. Pendrájvok és memóriakártyák kivétele.....	129
2.6.20. OneDrive funkciók.....	129
2.7. A Windows segédprogramjai.....	131
2.8. A Windows beállításai.....	135
2.8.1. A Start menü beállításai.....	136
2.8.2. Az asztal megjelenítésének beállításai.....	136
2.8.3. A Tálca beállításai.....	137
2.9. Egyéb feladatok.....	137
2.9.1. Karbantartás és optimalizálás.....	137
2.9.2. Rendszervisszaállítás.....	137
2.9.3. Régi programok futtatása.....	138
2.9.4. Szkennelés.....	138
2.9.5. Állománytömörítés.....	138
2.10. Ellenőrző kérdések.....	139
2.11. Gyakorló feladatok.....	139

3. Számítógépvírusok	140
3.1. Hogyan ismerhető fel a vírus?	140
3.2. Hogyan védekezhetünk a vírusok ellen?	141
3.3. Hogyan szabadulhatunk meg egy vírustól?	142
3.4. Milyen károkat okozhat egy vírus?	142
3.5. Kockázati tényezők	143
3.6. Vírusirtó programok, víruspajzsok, tűzfalak.....	144
3.7. Ellenőrző kérdések	145
4. Számítógép-hálózatok	146
4.1. Ellenőrző kérdések	147
5. Internet	148
5.1. Mi az Internet?	148
5.2. Mire használhatjuk?	148
5.3. Internet címek és helyek.....	150
5.4. Keresés az interneten	151
5.5. Hogyan használhatjuk az Internetet?	152
5.6. Az Internetes böngészőprogramok használata	152
5.7. Leggyakoribb tevékenységek az interneten	155
5.8. Ellenőrző kérdések	156
6. Elektronikus levelezés	157
6.1. E-mail címek	158
6.2. Gépre telepített levelezőprogramok használata.....	158
6.2.1. Telepítés	158
6.2.2. Rendszeres használat	158
6.3. Webes levelezés	161
6.4. Ellenőrző kérdések	162
7. Szövegszerkesztés	163
7.1. A szövegszerkesztők használhatósága	163
7.2. A szövegszerkesztők által használt állományok.....	163
7.3. Általános billentyűzetkezelési szabályok	164
7.3.1. Kurzormozgatási funkciók	164
7.3.2. Javítási funkciók	165
7.3.3. Bekezdések kezelése	165
7.3.4. Írásjelek és szóközök használata.....	166
7.4. Jegyzetömb	166
7.5. Word	167
7.5.1. Alapvető kezelési feladatok	167
7.5.2. Állományműveletek.....	169
7.5.3. Nyomtatás.....	171
7.5.4. Megjelenítési lehetőségek.....	171
7.5.5. Vágólap és blokkműveletek	172
7.5.6. Tabulátorok használata.....	174
7.5.7. Betűk jellemzőinek megváltoztatása	176
7.5.8. Bekezdések jellemzőinek megváltoztatása	177
7.5.9. Dokumentumjellemzők megváltoztatása	179
7.5.10. Keresési és helyettesítési funkciók.....	182
7.5.11. Stílusok használata.....	183
7.5.12. Nyelvi funkciók	184
7.5.13. Töréspontok beszúrása	186
7.5.14. Hasábok.....	186
7.5.15. Címsorszámozás.....	186
7.5.16. Tartalomjegyzék és tárgymutató készítés.....	187
7.5.17. Lábjegyzetek készítése és formázása.....	187
7.5.18. Táblázatok készítése.....	187
7.5.19. Képek, keretek, szövegdobozok kezelése	189

7.5.20. WordArt	191
7.5.21. Egyenletszerkesztő	191
7.5.22. Körlevélkészítése	192
7.5.23. A Word testreszabása	193
7.5.24. Néhány végső megjegyzés	194
7.6. Ellenőrző kérdések	195
7.7. Gyakorló feladatok	195
8. Táblázatkezelés Excelben	196
8.1. A táblázatkezelésről általában	196
8.2. Alapvető tudnivalók	197
8.2.1. Az Excel indítása	197
8.2.2. A program felépítése	197
8.2.3. Az Excel táblázatainak felépítése	198
8.2.4. Cellák és területek azonosítása	199
8.2.5. Kilépés az Excelből	200
8.2.6. Táblázat mentése	200
8.2.7. Módosított táblázat mentése a régi megtartása mellett	200
8.2.8. Új táblázat szerkesztésének kezdése	200
8.2.9. Meglévő táblázat betöltése	201
8.2.10. Táblázat nyomtatása	201
8.3. Általános funkciók	202
8.3.1. Nagyítás	202
8.3.2. Kurzormozgatás	202
8.3.3. Több cella egyidejű kijelölése	203
8.3.4. Visszavonás, visszaállítás	203
8.3.5. Adatbevitel cellába	204
8.3.6. Cellák automatikus kitöltése	204
8.3.7. Cella tartalmának módosítása	205
8.3.8. Cellatartalom törlése	205
8.3.9. Cellatartalom áthelyezése	205
8.3.10. Cellatartalom másolása	205
8.3.11. Cellatartalom mozgatása, másolása vágólap segítségével	205
8.3.12. Formátum másolása	206
8.3.13. Sorok, oszlopok, munkalapok beszúrása	206
8.3.14. Munkalap átnevezése, mozgatása, másolása	207
8.3.15. Sorok, oszlopok, munkalapok törlése	207
8.3.16. Számolt vagy átvett adat cellába vitele	208
8.3.17. Cellahivatkozás rögzítése, relatív és abszolút hivatkozások	209
8.3.18. Adattípusok	210
8.3.19. Cella tartalmának igazítása és formázása	211
8.3.20. Írásirány megváltoztatása	212
8.3.21. Cellatípusok meghatározása	212
8.3.22. Számítási pontosság, kerekítés	213
8.3.23. Mezők szélességének és magasságának állítása	213
8.3.24. Cellák összevonása, egyesítése	214
8.3.25. Sorok, oszlopok, munkalapok elrejtése	214
8.3.26. Feltételes formázás	215
8.3.27. Dokumentum-beállítások	215
8.4. Függvények	216
8.4.1. Függvények bevitelének módszerei	217
8.4.2. Gyakrabban alkalmazott függvények	219
8.4.3. Függvények, képletek értékke alakítása	222
8.5. Egyéb műveletek	222
8.5.1. Adatok sorba rendezése	222
8.5.2. Helyesírás ellenőrzés	223
8.5.3. Keresés és csere a táblázatban	223

8.5.4.	Táblázatrészek keretezése, vonalazása	224
8.5.5.	Táblázatrészek hátterének beállítása	225
8.6.	Ábrák kezelése	225
8.7.	Grafikonok, diagramok	226
8.8.	Cellák és területek elnevezése	228
8.9.	Adatbázis-táblázatok	228
8.9.1.	Adatok szűrése	229
8.10.	További szolgáltatások	229
8.11.	Ellenőrző kérdések	230
8.12.	Gyakorló feladatok	230
9.	Grafika és prezentáció	231
9.1.	Grafikakészítés Paint programmal	233
9.1.1.	Színek használata	233
9.1.2.	A rajzeszközök	233
9.1.3.	Rajzolási funkciók	234
9.1.4.	Szöveg írása képre	235
9.1.5.	Képrészletek kezelése	236
9.1.6.	Effektusok	237
9.1.7.	Kép méretének meghatározása, megváltoztatása	237
9.1.8.	Paletta szerkesztése	238
9.1.9.	Fájl műveletek	238
9.2.	Prezentációkészítés PowerPointtal	238
9.2.1.	A PowerPoint kezdőképernyője	239
9.2.2.	Alapvető kezelési feladatok	239
9.2.3.	A képernyő részei	239
9.2.4.	Nézetek	240
9.2.5.	A prezentáció tagozódása	240
9.2.6.	Állomány műveletek	241
9.2.7.	Diasorozat létrehozása	241
9.2.8.	Diasorozat készítésének további fázisai	242
9.2.9.	Szöveg bevitele diára	243
9.2.10.	Kurzormozgatási és javítási funkciók	243
9.2.11.	Vágólap és blokkműveletek	243
9.2.12.	Szövegek formázása	244
9.2.13.	Bekezdések jellemzőinek megváltoztatása	245
9.2.14.	Számozások és felsorolások	245
9.2.15.	WordArt	246
9.2.16.	Táblázat beillesztése és szerkesztése	246
9.2.17.	Szövegdobozok kezelése	246
9.2.18.	Grafikus elemek	248
9.2.19.	Videók, hangok, zenék	248
9.2.20.	Dialrendezés utólagos változtatása	249
9.2.21.	Diák közti váltások beállítása	249
9.2.22.	Szöveg megjelenítés lehetőségei, animálás	250
9.2.23.	Dia minta	253
9.2.24.	Vetítés	253
9.2.25.	Keresés és csere	254
9.2.26.	Helyesírás ellenőrzés	254
9.3.	Ellenőrző kérdések	254
10.	Kifejezésgyűjtemény	255
11.	Függelék	263
12.	Tárgymutató	267

Előszó

A technika rohamos fejlődése szükségessé teszi, hogy a minimális informatikai alapismeretek és a számítógép kezelése mindenki számára ismertté váljék. A kiadvány ezért nem csupán iskoláknak, vagy egy konkrét tanfolyamra készült, ajánlható mindenkinek, aki meg szeretné tanulni a Windows 10 rendszert és Office 2016 alkalmazásokat futtató számítógépek kezelését, illetve az ehhez nélkülözhetetlen kifejezések használatát. (A könyvet használhatjuk Windows 8 és 8.1, illetve Office 2007, 2010 és 2013 használata esetén is, mivel nincs olyan jelentős különbség, ami megnehezítené a kezelés elsajátítását.) A könyv az alaptól indulva vezeti olvasóját a ma már szinte az általános műveltséghez is hozzátartozó ismereteken át a gyakorlati tudnivalókig.

Könyvünk mindazok számára ajánlott, akik meg szeretnék ismerni a számítógépek kezelését, a leggyakrabban alkalmazott programok és szolgáltatások használatát. A leírtak tanfolyamok tapasztalataira épülnek és továbbra is tartottuk magunkat ahhoz a stílushoz, hogy a könyv a kezdő felhasználók számára is könnyedén érthető, követhető legyen, és semmiképpen se keltse egy szakmai dokumentáció látszatát. Mottónk az, hogy a felhasználónak ne azt mutassuk meg, hogy egy adott programfunkció mire szolgál, hanem azt, hogy egy elvégezni kívánt tevékenységet, milyen program-funkció segítségével tud ellátni.

Természetesen kérjük a tisztelt olvasót, hogy az itt leírtakban ne egy minden részletében teljesen kidolgozott szakmai dokumentációt keressen, hiszen akkor könyvünk terjedelme több ezer olyan oldallal gyarapodna, melynek ismeretanyaga egy kezdő felhasználó számára első alkalommal teljesen felesleges lenne. Kiadványunk így módon csak a legfontosabb információkat tárgyalja, s elhagytuk azokat a részlehetőségeket, melyek ismerete csak megnehezítené a tanulás folyamatát. Célunk, hogy a könyv használata során az olvasóban a lényeg rögzüljék, de mindemellett képes legyen ismereteit önállóan, vagy a program szolgáltatásai segítségével továbbfejleszteni.

Amennyiben a Tisztelt Olvasónak a könyvben leírtakon túl további ismeretekre is szüksége van, úgy ajánljuk a Windows 10 mindenkinek és Office 2016 című könyveinket, amelyek e könyv tartalmát részletesebben ismertetik.